

Bryssel, 4. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10116/26

ECOFIN 726
UEM 204
SOC 314
EMPL 143
COMPET 673
ENV 616
EDUC 198
ENER 315
JAI 727
GENDER 54
JEUN 95
SAN 391
ECB
EIB

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	3. kesäkuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 201 final
Asia:	Suositus NEUVOSTON SUOSITUS Belgian talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 201 final.

Liite: COM(2026) 201 final

Bryssel 3.6.2026
COM(2026) 201 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Belgian talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

{SWD(2026) 200 final} - {SWD(2026) 201 final}

NEUVOSTON SUOSITUS

Belgian talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263¹ ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EU) 2024/1263 täsmennetään, että talouden ohjausjärjestelmän tavoitteena on edistää tervettä ja kestäväää julkista taloutta, kestäväää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Asetuksessa säädetään, että neuvosto ja komissio suorittavat talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä monenvälisestä valvontaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisältyy erityisesti maakohtaisten suositusten laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta.
- (2) Komissio hyväksyi 16 päivänä heinäkuuta 2025 ehdotuksensa asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta³. Ehdotuksen tavoitteena on unionin rahoituksen vaikuttavuuden lisääminen vähentämällä rahoitusrakenteen hajanaisuutta ja jäsenvaltioiden tukeminen talouspolitiikan koordinoinnissa SEUT-sopimuksen 175 artiklaa noudattaen.

- (3) Komissio antoi 25 päivänä marraskuuta 2025 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2026 varoituskoneismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Belgia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Lisäksi komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaaksi neuvoston suositukseksi⁴, suosituksen neuvoston suositukseksi inhimillisestä pääomasta Euroopan unionissa ja ehdotuksen vuoden 2026 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁵ 21 päivänä huhtikuuta 2026 ja yhteisen työllisyysraportin ja suosituksen inhimillisestä pääomasta 9 päivänä maaliskuuta 2026.
- (4) Komissio julkaisi 29 päivänä tammikuuta 2025 kilpailukykykompassin. Kyseessä on strateginen kehys, jolla pyritään parantamaan unionin maailmanlaajuisia kilpailukykyä seuraavien viiden vuoden aikana. Siinä määritetään kestävä talouskasvun kriittisiksi pilareiksi kolme välttämätöntä muutosta: innovointi, vähähiilistäminen ja kilpailukyky sekä turvallisuus. Eurooppalainen ohjausjakso on sovitettu yhteen kilpailukykykompassin kanssa. Näin varmistetaan, että jäsenvaltioiden talouspolitiikka on komission strategisten tavoitteiden mukaista, ja luodaan talouden ohjaamiseen yhtenäinen toimintamalli, jolla edistetään kestävä kasvua, innovointia ja resilienssiä kaikkialla unionissa.
- (5) Vuonna 2026 talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen elpymis- ja palautumistukivälineen⁶ viimeisen vaiheen täytäntöönpanon myötä. Elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat koheesipolitiikan rahoituksen ohella olleiden olennaisen tärkeitä eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska on edellytetty, että suunnitelmilla vastataan tuloksellisesti kaikkiin viime ohjausjaksoilla annetuissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä ja että EU:n koheesipolitiikan varoin rahoitetuissa ohjelmissa otetaan maakohtaiset suositukset huomioon. Elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren lähestyessä loppuaan on edelleen olennaisen tärkeää jatkaa sen puitteissa tuettuja ja toteutettuja uudistuksia ja investointeja, erityisesti sellaisia, jotka auttavat vastaamaan maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin.

³ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta (COM(2025) 565 final). Ehdotetusta asetuksesta neuvotellaan parhaillaan lainsäätäjien kanssa.

⁴ EUVL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁵ EUVL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Komissio julkaisi 3 päivänä kesäkuuta 2026 Belgiaa koskevan maaraportin vuodelta 2026. Siinä arvioidaan Belgian edistymistä maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Belgia on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritetään polttavimmat haasteet, joita Belgiassa on edessään. Maaraportissa arvioidaan myös Belgian edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.
- (7) Neuvosto antoi 20 päivänä kesäkuuta 2025 komission arvioinnin pohjalta ja sen suosituksesta suosituksen Belgian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä⁷. Suunnitelma kattaa vuodet 2025–2029, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutuksen jakautuminen seitsemälle vuodelle. Neuvosto suositti seuraavia nettomenojen enimmäiskasvuprosentteja: 3,6 prosenttia vuonna 2025, 2,5 prosenttia vuonna 2026, 2,5 prosenttia vuonna 2027, 2,1 prosenttia vuonna 2028 ja 2,1 prosenttia vuonna 2029. Vastaavat kumulatiiviset enimmäiskasvuprosentit perusvuoteen eli vuoteen 2024 verrattuna ovat 3,6 prosenttia vuonna 2025, 6,1 prosenttia vuonna 2026, 8,8 prosenttia vuonna 2027, 11,1 prosenttia vuonna 2028 ja 13,4 prosenttia vuonna 2029. Nämä nettomenojen enimmäiskasvuprosentit vuosina 2025–2029 vastaavat korjaavaa polkua, jota neuvosto suositti SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan mukaisesti 20 päivänä kesäkuuta 2025 Belgian liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi⁸. Tuloksellisista toimista 3 päivänä kesäkuuta 2026 annetun komission arvioinnin⁹ perusteella Belgian liiallista alijäämää koskeva menettely jätetään lepäämään.
- (8) Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota ja sen vaikutukset muodostavat eksistentiaalisen haasteen Euroopan unionille. Komissio on kehottanut jäsenvaltioita pyytämään lupaa aktivoida koordinoitusti vakaus- ja kasvusopimuksen mukainen kansallinen poikkeuslauseke, jotta voidaan tukea EU:n pyrkimyksiä lisätä puolustusmenoja nopeasti ja merkittävästi.¹⁰ Eurooppa-neuvosto pani 6 päivänä maaliskuuta 2025 tämän ehdotuksen tyytyväisenä merkille. Neuvosto antoi komission suosituksesta suosituksen, jossa Belgialle sallitaan suositetuista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeaminen¹¹, Belgian esitettyä 8 päivänä heinäkuuta 2025 asiaa koskevan pyynnön. Ajanjakso, jona kansallinen poikkeuslauseke on aktivoituna (2025–2028), antaa Belgialle mahdollisuuden priorisoida julkisia menoja

⁷ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2025, Belgian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä (EUVL C, C/2025/3698, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj>).

⁸ Neuvoston suositus julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi Belgiassa, annettu 20.6.2025. Kaikki asiakirjat, jotka liittyvät Belgian liiallisiin alijäämiä koskevaan menettelyyn, ovat saatavilla osoitteessa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Belgium_fi.

⁹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille *Talouspolitiikan EU-ohjausjakso 2026 – kevätpaketti* (COM(2026) 200 final).

¹⁰ Komission tiedonanto *Puolustusmenot kasvuun vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa*, Bryssel, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

¹¹ Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2025, neuvoston Belgialle asetuksen (EU) 2024/1263 nojalla asettamista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeamisen sallimisesta (kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi) (EUVL C, C/2025/3960, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj>).

uudelleen tai lisätä julkisen talouden tuloja niin, että pysyvästi suuremmat puolustusmenot eivät vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä.

- (9) Belgia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2026 vuotta 2026 koskevan vuotuisen edistymisraporttinsa¹², jossa kerrotaan, miten se on edistynyt nettomenojen suositettujen enimmäiskasvuprosenttien noudattamisessa, sopeutuskauden pidentämisen perustana olevan uudistus- ja investointikononaisuuden toteuttamisessa ja sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisessa, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisten suositusten yhteydessä määritettyihin keskeisiin haasteisiin. Vuotuisessa edistymisraportissa otetaan asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti huomioon myös Belgian puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa. Kertomus liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn puitteissa toteutetuista toimista on sisällytetty vuotuisen edistymisraporttiin.
- (10) Vuonna 2025 reaalisen BKT:n kasvu oli 1,0 prosenttia ja YKHI-inflaatio 3,0 prosenttia. Komission kevään 2026 talousennusteessa reaalisen BKT:n ennakoitaan kasvavan 0,7 prosenttia vuonna 2026 ja 0,9 prosenttia vuonna 2027 ja YKHI-inflaation ennakoitaan olevan 3,4 prosenttia vuonna 2026 ja 2,6 prosenttia vuonna 2027.
- (11) Eurostatin tietojen¹³ perusteella Belgian julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2024 oli 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 5,2 prosenttiin vuonna 2025. Alijäämän kasvu vuonna 2025 johtuu pääasiassa välittömistä veroista saatavien tulojen, erityisesti yrityksiltä saatavien verotulojen, laskusta sekä puolustusmenojen kasvusta. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 5,2 prosenttia vuonna 2026 ja 5,4 prosenttia vuonna 2027. Huolimatta vakauttamistoimenpiteistä, joilla juoksevia menoja ja nettomenojen kumulatiivinen kasvu hillitään alle suositellun enimmäismäärän, alijäämän vakautumisen odotetaan vuonna 2026 johtuvan pelkästään heikosta talouskasvusta ja kasvavista korkomaksuista. Alijäämän kasvu vuonna 2027 johtuu pääasiassa puolustusmenojen ja korkomenojen kasvusta.
- (12) Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan viritys¹⁴, johon sisältyvät sekä kansallisin että EU:n varoin rahoitetut menot, oli vuonna 2025 kiristävä (0,3 % suhteessa BKT:hen). Sen ennakoitaan olevan kiristävä niin vuonna 2026 (0,8 % suhteessa BKT:hen) kuin vuonna 2027 (0,6 % suhteessa BKT:hen).
- (13) Eurostatin tietojen¹⁵ perusteella Belgian julkinen velka, joka vuoden 2024 lopussa oli 103,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi vuoden 2025 loppuun mennessä

¹² Vuonna 2026 toimitetut vuotuiset edistymisraportit ovat saatavilla osoitteessa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_fi.

¹³ Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

¹⁴ Finanssipolitiikan virityksellä mitataan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että EU:n talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan seuraavien erotuksena: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen muutos. Perusmenoista vähennetään harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet, mutta niihin otetaan mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen ei-takaisinmaksettavalla tuella (avustuksilla) ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot.

¹⁵ Eurostatin Euro-indikaattorit, 22.4.2026.

107,9 prosenttiin. Velkasuhteen kasvu vuonna 2025 johtui pääasiassa suuresta perusalijäämästä (+2,9 prosenttiyksikköä), suotuisasta lumipallovaikutuksesta (–1,3 prosenttiyksikköä) ja velkaa kasvattavasta virta-varanto-korjauserästä (+2,3 prosenttiyksikköä). Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen kasvaa ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 110,5 prosenttiin vuoden 2026 loppuun mennessä ja edelleen 112,8 prosenttiin vuoden 2027 loppuun mennessä. Velkasuhteen kasvu vuosina 2026 ja 2027 johtuu pääasiassa suurista perusalijäämistä, kun taas suotuisa lumipallovaikutus ja velkaa kasvattava virta-varanto-korjauserä kumoavat toisensa.

- (14) Eurostatin tietojen¹⁶ perusteella Belgian julkiset puolustusmenot suhteessa BKT:hen olivat vuonna 2025 yhteensä 1,4 prosenttia, mikä merkitsee viitevuoteen eli vuoteen 2021 verrattuna 0,5 prosenttiyksikön kasvua suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2026 talousennusteessa puolustusmenojen ennakoidaan olevan BKT:hen suhteutettuina 1,6 prosenttia vuonna 2026. Tämä merkitsee vuoteen 2021 verrattuna 0,7 prosenttiyksikön kasvua suhteessa BKT:hen.
- (15) Unioniin kohdistuu edelleen energiatoimitusten häiriintymiseen ja kasvaneeseen hintaheilahteluun liittyviä riskejä, ja niitä pahentavat maailmanlaajuisiin öljy- ja kaasumarkkinoihin vaikuttavat geopoliittiset jännitteet. Vuosina 2022 ja 2023 koetusta energiakriisistä saadut kokemukset ovat osoittaneet, että laajat ja kohdentamattomat toimenpiteet aiheuttavat suuria kustannuksia julkiselle taloudelle ja ovat sosiaalisesti ja taloudellisesti tehottomia. Sen jälkeen, kun Lähi-idässä puhkesi sota helmikuussa 2026, Belgia hyväksyi finanssipoliittisia toimenpiteitä, joilla pyritään lieventämään korkeiden energianhintojen vaikutuksia kotitalouksiin.¹⁷ Käytössä on muun muassa polttoainekustannusten nousun korvaamiseksi tarkoitettuja kohdentamattomia toimenpiteitä, jotka toteutetaan myöntämällä verohyvitys niille yrityksille, jotka korottavat työntekijöiden kilometrikorvausta. Lisäksi on toteutettu kohdennettu sosiaalinen tulonsiirto haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien korkeampien lämmityskustannusten korvaamiseksi. Näiden toimenpiteiden odotetaan päättyvän 1 päivänä heinäkuuta 2026. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan näiden toimenpiteiden kustannukset julkiselle taloudelle ovat vuonna 2026 alle 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, myös siinä tapauksessa, että toimenpiteitä jatkettaisiin vuoden loppuun.
- (16) Komission laskelmien mukaan Belgian nettomenot kasvoivat 3,7 prosenttia vuonna 2025. Nettomenojen kasvu vuonna 2025 ylittää suositetun enimmäiskasvuprosentin. Tämä poikkeama on vuositasolla 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Poikkeama on kuitenkin kansallisen poikkeuslausekkeen salliman, puolustusmenojen kasvuun liittyvän jouston rajoissa.
- (17) Komission laskelmien perusteella Belgian nettomenojen ennakoidaan kasvavan 2,0 prosenttia vuonna 2026 ja 5,8 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2025 ja 2026. Ennustettu nettomenojen kasvu vuonna 2026 jää alle suositetun enimmäiskasvuprosentin. Kun vuosia 2025 ja 2026 tarkastellaan yhdessä, myös nettomenojen ennustettu kumulatiivinen kasvu jää alle suositetun enimmäiskasvuprosentin.
- (18) Suosituksessa Belgian keskipitkän aikavälin suunnitelman hyväksymisestä täsmennetään sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistusten ja

¹⁶ Eurostat, julkiset menot julkisyhteisöjen tehtäväluokituksen (COFOG) mukaan.

¹⁷ Tilanne komission kevään 2026 talousennusteen koontipäivänä (4.5.2026).

investointien kokonaisuus sekä niiden toteuttamisaikataulu. Ottaen huomioon Belgian vuotuisessa edistymisraportissaan toimittamat tiedot komissio katsoo, että niiden uudistusten ja investointien, jotka oli määrä toteuttaa 30 päivään huhtikuuta 2026 mennessä, keskeisten vaiheiden täytäntöönpano näyttää edenneen suurin piirtein aikataulussa. Joidenkin uudistusten toteuttaminen on kuitenkin viivästynyt: Eläkeuudistus on määrä hyväksyä vuonna 2026, kun alun perin parlamentin oli tarkoitus hyväksyä se vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä. Verouudistukset, jotka oli määrä toteuttaa vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä, on toteutettu osittain, ja niiden jäljellä olevat osat on tarkoitus saada valmiiksi heinäkuuhun 2026 mennessä. Kahdesta julkisen talouden koordinoinnin parantamiseen eri hallintotasojen välillä tähtäävästä uudistuksesta, jotka oli määrä toteuttaa vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä, on päästy pitkälti yhteisymmärrykseen hallituksen tasolla, ja seuraavaksi ne on vahvistettava lainsäädännössä, mikä on määrä saada päätökseen vuoden 2026 loppuun mennessä. Komissio katsoo, että kaiken kaikkiaan Belgia on noudattanut sitoumuksiaan tyydyttävällä tavalla.¹⁸

- (19) Belgian julkisen talouden kestävyysasteen kohdistuu suuria riskejä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Tarvitaan kattava julkisen talouden strategia, jotta julkinen velka saadaan laskuun, ja samalla on toteutettava uudistuksia potentiaalisen kasvun vahvistamiseksi. Belgian julkiset menot olivat 54,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2025, mikä on yksi korkeimmista luvuista EU:ssa. Belgian julkiset menot, jotka ovat pysyneet sitkeästi korkealla tasolla, merkitsevät suurta kokonaisverorasitetta, mikä heikentää taloudellista tehokkuutta. Poliitiikkatoimia toteutetaan Belgiassa hajanaisesti useilla hallinnon tasoilla (kunnat, läänit, alueet ja kieliyhteisöt, liittovaltio). Kaikkien näiden hallinnon tasojen vuoksi toimivalta on jakautunut monimutkaisesti ja päällekkäisyyksien riski kasvaa, mikä johtaa tarpeettomiin hallinnollisiin kustannuksiin mutta ei välttämättä paranna tarjottujen julkisten palvelujen laatua. Tosiasiallisen liittovaltioiden välisen koordinoinnin puute vaikeuttaa tiettyjen politiikkatoimien ja uudistusten toteuttamista, johtaa tehottomuuteen julkisten investointien hallinnoinnissa ja alentaa yleisesti julkisten investointien tasoa muihin EU-maihin verrattuna. Tämän seurauksena Belgian kestävä julkinen talous edellyttää määrätietoisia toimia julkisten menojen tason, koostumuksen ja yleisen tehokkuuden suhteen. Vaikka menojen uudelleenarviointien käyttöönotto liittovaltion ja osavaltioiden (alueet ja kieliyhteisöt) tasolla on ensimmäinen askel julkisten menojen laadun parantamiseksi, tarvitaan lisätoimia julkisten varojen kanavoimiseksi kasvua paremmin edistäviin toimintapolitiikkoihin. Hallinnon rakenteiden virtaviivaistaminen, toimivallan selkeyttäminen ja liittovaltioiden välisen koordinoinnin lujittaminen voisivat parantaa taloudellista tehokkuutta ja tarjota samalla finanssipoliittista liikkumavaraa.
- (20) Komission vuoden 2024 ikääntymisraportin¹⁹ mukaan ikääntymiseen liittyvien menojen ennustetaan kasvavan noin 5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2070 mennessä, mikä on huomattavasti enemmän kuin EU:ssa keskimäärin (EU:n keskiarvo on 1,4 prosenttiyksikköä). Raportin mukaan menojen kasvun taustalla ovat ennen kaikkea eläkkeet ja pitkäaikaishoidosta johtuvat menot. Meneillään olevan

¹⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille *Talouspolitiikan EU-ohjausjakso 2026 – kevätpaketti* (COM(2026) 200 final).

¹⁹ Euroopan komissio ja talouspoliittinen komitea, vuoden 2024 ikääntymisraportti (Ageing Report), saatavilla osoitteessa: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

eläkeuudistuksen odotetaan vähentävän eläkemenojen ennustettua kasvua 1,6 prosenttiyksiköllä vuosina 2024–2070. Belgia on kuitenkin edelleen yksi eniten pitkäaikaishoitoon kuluttavista maista EU:ssa. Vuonna 2022 nämä menot olivat Belgiassa 2,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun unionin keskiarvo oli 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Pitkäaikaishoidosta johtuvien menojen ennakoidaan kasvavan vuoteen 2070 mennessä 1,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, kun taas unionin tasolla ennakoitu keskimääräinen kasvu on 0,8 prosenttiyksikköä. Tämä lisää osaltaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyyteen liittyviä riskejä. Käytävissä olevien tietojen mukaan itsenäisesti toimeen tulevien tai lievästi hoidon tarpeessa olevien mutta hoitolaitoksissa asuvien henkilöiden osuus oli suuri erityisesti Brysselissä ja Valloniassa, joskin osuus on pienentynyt viime vuosikymmenen aikana. Alueet ovat toteuttaneet toimenpiteitä parantaakseen eri hoitomuotojen kustannustehokkuutta, joskin useimmat näistä toimenpiteistä ovat laajuudeltaan rajallisia tai vasta varhaisessa toteutusvaiheessa. Hoidon kustannustehokkuutta on siis edelleen varaa parantaa muun muassa tehostamalla toimenpiteitä, joilla vähennetään turhaa laitoshoidon sijoittamista, sekä parantamalla yhteisöperustaisia palveluja.

- (21) Paikallis- ja alueviranomaisen, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen, merkityksellinen ja oikea-aikainen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen unionin rahoitusvälineiden onnistuneeseen täytäntöönpanoon, myös eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.
- (22) Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) ja Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) koheesipolitiikan ohjelmiin kanavoidun tuen toteuttaminen on edennyt Belgiassa hyvin, erityisesti hankkeiden valinnan osalta. On kuitenkin tärkeää tehostaa toimia valittujen hankkeiden nopean toteuttamisen varmistamiseksi, erityisesti varojen käytön nopeuttamiseksi tuensaajatasolla, ja maksimoida samalla niiden käytännön vaikutus. Belgia toteuttaa koheesipolitiikan ohjelmissaan jo nyt toimia kilpailukyvyyn ja kasvun edistämiseksi. Samaan aikaan Belgian on nopeutettava oikeudenmukaisen siirtymän rahaston täytäntöönpanoa, sillä sen varojen maksaminen päättyy vuoden 2026 lopussa. On olennaisen tärkeää varmistaa, että Belgian koheesipolitiikan rahastojen väliarvioinnissa määrittämät uudet investoinnit ja erityisesti ne, jotka liittyvät väliarvioinnista annettussa asetuksessa²⁰ määriteltyihin viiteen painopisteeseen, toteutetaan nopeasti ja tuloksellisesti.
- (23) Belgiassa on useita haasteita, jotka liittyvät innovointiin, liiketoimintaympäristöön, sääntelyyn liittyvään ja hallinnolliseen rasitukseen ja monimutkaisuuteen, sääntelystä johtuviin rajoituksiin palvelualalla, teollisuuden ja liikenteen vähähiilistämiseen, uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoon, fossiilisten polttoaineiden tukiin, veden laatuun, liialliseen typpilaskeumaan, työvoimapulaan ja osaamisen kohtaantongelmaan, muita heikommassa asemassa olevien väestöryhmien integroimiseen työmarkkinoille sekä koulutusjärjestelmään ja opettajan ammattiin.
- (24) Kaikilla hallinnon tasoilla toteutetuista yksinkertaistamisaloitteista huolimatta raskas sääntelytaakka ja hallinnollinen monimutkaisuus heikentävät edelleen Belgian liiketoimintaympäristöä. Myös vaikutustenarviointien järjestelmällisempi käyttö ja

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/1914, annettu 18 päivänä syyskuuta 2025, asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategisiin haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta.

tietojen saatavuuden parantaminen parantaisivat päätöksenteon laatua. Yritysten hallinnollinen rasitus on raskas erityisesti työläinsäädännön, sosiaaliturvan ja toimintakustannusten osalta. Yritykset, joiden on omaksuttava useita alueellisia järjestelmiä tai haettava liiketoimintalupia toimintansa kehittämiseksi, kohtaavat huomattavia rajoitteita. Lupahakemusten käsittelystä vastaavat liittovaltio-, alue- ja paikallisviranomaiset, mikä tekee lupamenettelyistä monimutkaisia, hajanaisia ja kalliita. Tämä koskee erityisesti rakennuslupia, mikä vaikuttaa kielteisesti rakennusalaan ja johtaa asuntopulaan ja infrastruktuurihankkeiden viivästymiseen. Myös oikeusjärjestelmän resurssien puute ja tehottomuus, joiden vuoksi tapausten käsittely on pysyvästi ruuhkautunut ja menettelyt ovat hitaita, aiheuttavat edelleen haasteita elinkeinoelämälle. Lisäksi joihinkin säännelyihin ammatteihin sovelletaan edelleen tiukkoja rajoituksia, mikä voi haitata rajat ylittävää liiketoimintaa tai estää yrityksiä pääsemästä markkinoille. Tiukat säännökset tai muut markkinoille pääsyn esteet haittaavat myös rajat ylittävää palvelujen tarjoamista esimerkiksi vähittäiskaupan alalla ja energia-alalla, mikä voi rajoittaa kilpailua.

- (25) Liiketoiminta on Belgiassa unionin vähiten dynaamista.²¹ Vaikka uusien yritysten osuus Belgiassa vastaa naapurimaiden tasoa, nopeasti kasvavien eli scale-up-yritysten osuus (0,25 %) on selvästi EU:n keskiarvoa (0,79 %) pienempi. Belgialaisten startup-yritysten laajentumisen tiellä olevat esteet liittyvät muun muassa korkeisiin työvoimakustannuksiin ja siihen, että veronalennusten saanti riippuu yrityksen koosta.²² Käytössä on ollut esimerkiksi ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen tarkoitettu tuki, jolla ei kuitenkaan havaittu olevan vaikutusta kestävien työpaikkojen syntymiseen, ja pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) erityisiä verotukia (esimerkiksi alennettu yhtiöverokanta), joiden havaittiin kannustavan yrittäjiä perustamaan osakeyhtiöitä (hallinnointiyhtiöitä), jotta ansiotulot luokiteltaisiin pääomatuloiksi. Myös vaikeudet saada rahoitusta laajentamisvaiheessa voivat estää yrityksiä kasvamasta. Näin on erityisesti siksi, että riski- ja kasvupääomamarkkinat eivät ole laajasti kehittyneitä. Verosääntöjen yhdenmukaistaminen kaikkien sijoitustyyppien osalta (mukaan lukien kiinteään omaisuuteen liittyvät sijoitukset, eläketuotteet, säästötilit ja arvopaperitilit) voisi kannustaa pääomasijoittamiseen.
- (26) Vaikka Belgia on yksi unionin innovaatiojohtajista ja sen T&K-intensiteetti on korkea (3,36 % suhteessa BKT:hen vuonna 2024 eli yksi EU:n korkeimmista), T&K-toiminta on keskittynyt muutamille toimialoille ja suuryrityksiin ja useat esteet jarruttavat innovaatioiden leviämistä koko talouteen. Lisäksi Valloniassa T&K-investointien vaikutus työllisyyteen ja talouteen on edelleen vähäinen yritystuen hajanaisuuden ja talouden riittämättömän monipuolistamisen vuoksi, joskin meneillään on joitakin uudistuksia, jotka saattavat kääntää tämän suuntauksen. Merkittävällä T&K-toimintaan liittyvillä verohelpotuksilla ei ole saavutettu yrityksiä, joilla on suurin kasvupotentiaali. Innovaatiosuorituskyvyn tehostaminen ja tuottavuuden jatkuva kasvu edellyttäisivät innovaatioiden leviämistä kaikille toimialoille ja kaikkiin yrityksiin. Tutkimukset²³ osoittavat, että tutkimukseen ja innovointiin osoitetun julkisen tuen tehokkuutta ja vaikuttavuutta olisi varaa parantaa muun muassa syrjäytysvaikutusten välttämiseksi ja resurssien kohdentamiseksi paremmin nopeasti kasvaville aloille.

²¹ Belgian keskuspankin vuoden 2024 raportti kilpailukyvyn tulostaulun indikaattoreista.

²² [Bijnens, G. \(2025\) Reigniting growth: trends and challenges for business dynamism in Belgium. NBB Economic Review](#)

²³ OECD (2021a), *R&D Tax Incentives: Belgium* (2020), Schoonackers, R. (2020), *Tax incentives for R&D: Are they effective?* NBB Economic Review ja OECD (2024), *OECD Economic Surveys: Belgium 2024*.

Lisäksi se, että ammatillinen liikkuvuus on Belgiassa vähäistä, rajoittaa myös innovaatioiden leviämistä muualle talouteen. Vähäinen ammatillinen liikkuvuus voi johtua esimerkiksi korkeista ikälisistä ja alhaisesta palkkauksen läpinäkyvyydestä.

- (27) Vaikka vähähiilisen sähkön (ydinenergian ja uusiutuvan energian) tarjonta jatkaa kasvuaan, Belgia on edelleen erittäin riippuvainen fossiilisten polttoaineiden tuonnista (fossiilisten polttoaineiden osuus Belgian energiapaletista on 67,1 %). Energiatohokkuuteen tehdyt parannukset eivät olleet vuonna 2024 riittäviä, jotta vuonna 2019 alkanut energian loppukulutuksen laskusuuntaus maassa olisi jatkunut. Tämä johtuu pääasiassa liikenteen energiankulutuksen ja päästöjen kasvusta. Myös rakennuskannan vähähiilistämiseksi tarvitaan kunnianhimoisempia politiikkatoimia. Tämä koskee muun muassa sosiaalista asuntotarjontaa, jonka osuus kansallisesta energiankulutuksesta on 33 prosenttia. Asuinrakennusten energiankulutusta saatiin peruskorjaustoimenpiteillä pienennettyä mutta ei riittävästi pitkän aikavälin peruskorjaustavoitteiden saavuttamiseksi.
- (28) Korkeat sähkökustannukset vaikeuttavat talouden ja erityisesti valmistusteollisuuden hiilestä irrottamisen jatkamista. Verojen ja maksujen²⁴ jälkeen sähkö maksaa teollisuudelle lähes neljä kertaa enemmän yksikköä kohti kuin kaasu, mikä on yksi korkeimmista suhdeluvuista EU:ssa ja jarruttaa siirtymistä fossiilisista polttoaineista sähköön. Hallitus aikoo alentaa sähkön valmisteveroja, mutta lisäksi tarvitaan vaikuttavia politiikkatoimia, joilla kannustetaan teollisuutta siirtymään puhtaampaan energiaan. Hiiltä koskevat hinnanosopimukset ja ympäristöä säästävät julkiset hankinnat voisivat osaltaan vähentää investointien riskiä ja lisätä teollisuuden kannustimia luopua hiilestä. Myös kiertotalouskäytäntöjen edistäminen voisi auttaa vähentämään teollisuuden energiankysyntää ja riippuvuutta kriittisten raaka-aineiden tuonnista. Lisäksi investoimalla energiainfrastruktuuriin ja vähähiilisiin teknologioihin tuettaisiin hiili-intensiivisten ja päästöjen vähentämisen kannalta vaikeiden teollisuudenalojen hiilestä irtautumista erityisesti Valloniassa ja Flanderissa, muun muassa Antwerpenin sataman ympäristössä, samalla kun pidettäisiin kiinni kilpailukyvyistä.
- (29) Vaikka uusiutuvan energian osuus Belgian sähköntuotannosta nousi vuonna 2025 ennätystasolle (34,7 %:iin), uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa Belgiassa hidastaa edelleen verkon riittämätön kapasiteetti, josta tuli Belgian energiasiirtymän suurin haaste. Sähköverkon vahvistamiseksi on suunnitteilla useita infrastruktuurihankkeita, mutta edistyminen keskeisten yhteyksien osalta on hidasta, mikä johtuu ennen kaikkea päätöksenteon pysähtymisestä Valloniassa ja lupamenettelyihin liittyvistä ongelmista. Verkkoinfrastruktuuriparannusten ja lupamenettelyjen nopeuttaminen edistäisi uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa. Lisäksi oikeudellisten kehysten mukauttaminen sähkön varastointiin ja kysyntäjoustoon tehtävien investointien lisäämiseksi sekä energian jakamisen helpottaminen kannustamalla älymittareiden käyttöönottoon Brysselissä ja Valloniassa voisivat lisätä energiankulutuksen joustavuutta ja tuoda energiatehokkuushyötyjä.
- (30) Energian loppukulutuksen kasvu Belgiassa johtuu pääasiassa liikenteen, erityisesti kansainvälisen lentoliikenteen, meriliikenteen ja maanteiden tavaraliikenteen,

²⁴ Veroja ja maksuja ovat arvonlisäverot, valmisteverot, liittovaltion energiamaksu, merellä tuotetun energian lisämaksu, toimitusvarmuuteen ja kapasiteettimekanismeihin liittyvät maksut, vihreät sertifikaatit, lämmön ja sähkön yhteistuotantomaksut, julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvät maksut, uusiutuvan energian tukeen liittyvät maksut, sosiaalisten tariffien rahoittamiseksi kerättävät maksut sekä energiatehokkuusveloitteeseen liittyvät kustannukset.

kasvavasta energiankulutuksesta ja lisääntyvistä päästöistä.²⁵ Rautatieliikenne ei ole edelleenkaan riittävän houkutteleva vaihtoehto henkilö- tai tavaraliikenteelle, ja henkilöautojen määrä on kasvanut jatkuvasti, mikä on johtanut korkeisiin ruuhkista johtuviin kustannuksiin. Sähköautojen osuus autojen kokonaisu-myynnistä on viime aikoina pysynyt ennallaan. Tämä voi johtua latausinfrastruktuurin puutteesta Valloniassa. Liikennealan hiilestä irtautumista voitaisiin nopeuttaa tehostamalla energiatehokkuuden parannuksia, tukemalla sähköistämistä sekä kestävien polttoaineiden tuotantoa ja käyttöönottoa ilmailu- ja merenkulkualalla. Kaikkiin ajoneuvotyyppisiin sovellettavat eriytetyt tiemaksut, lisäinvestoinnit julkiseen liikenteeseen – Belgian elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien investointien ohella – sekä autojen yhteiskäytön ja aktiivisen liikkumisen edistäminen tekisivät liikenteestä kestävämpää.

- (31) Belgian viranomaiset arvioivat²⁶, että liittovaltion suorat fossiilisten polttoaineiden tuet olivat 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Monille niistä ei ollut suunnitelmaa asteittaisesta luopumisesta ennen vuotta 2030. Esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden tuet, joilla ei puututa kohdenetusti energiaköyhyyteen tai todellisiin energiavarmuuteen liittyviin huolenaiheisiin, jotka haittaavat sähköistämistä tai jotka eivät ole ratkaisevia teollisuuden kilpailukyvyn kannalta, voitaisiin poistaa asteittain. Fossiilisten polttoaineiden tuet – kuten ammattikäyttöön tarkoitetun dieselöljyn alennetut valmisteverot, yritysten polttoainekortit ja kaasun alennettu arvonlisävero – ovat taloudellisesti tehottomia ja ylläpitävät riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Lämmitysöljyn ja kaasun alennetut valmisteverot alentavat näiden polttoaineiden kustannuksia sähköön verrattuna, mikä hidastaa siirtymistä vihreämpiin lämmitysjärjestelmiin ja jarruttaa rakennusten energiaperusparannuksia. Koska Belgia uhkaa jäädä jälkeen vuodeksi 2030 asetetuista perusparannus- ja energiatehokkuustavoitteistaan, investointeja energiaperusparannuksiin olisi lisättävä ja investointeja olisi täydennettävä toimintapoliittisilla uudistuksilla, joilla siirretään – tasapuolisuus varmistuen – kannustimet energiaperusparannuksiin ja vähähiilisiin lämmitysratkaisuihin, mikä auttaisi nopeuttamaan energiasiirtymää. Julkisesti ilmoitettujen tietojen mukaan valmistevero aiotaan kotitalouksien osalta siirtää sähköstä fossiilisiin polttoaineisiin, mutta on epävarmaa, riittääkö tämä muuttamaan sähkön ja fossiilisten polttoaineiden suhteellisia hintoja riittävän nopeasti vuodeksi 2030 asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (32) Veden laadun ja luonnon tilan heikkeneminen muodostavat haasteen, sillä suurin osa Belgian vesistöistä kärsii hajakuormituksesta. Tehomaatalous, erityisesti karjankasvatus, vapauttaa suuria määriä epäpuhtauksia ilmaan, maaperään ja veteen. Vaikka toimia on toteutettu, myös sähköntuotanto, metalliala ja kemikaalien tuotanto aiheuttavat edelleen ympäristön pilaantumista. Biologisen monimuotoisuuden väheneminen vaarantaa talouden alat, jotka ovat erittäin riippuvaisia ekosysteemipalveluista. Luontopohjaiset ratkaisut ovat avainasemassa, kun pyritään parantamaan ilmastokestävyyttä ja suojaamaan taloutta sään ääri-ilmiöiden vaikutuksilta. Vaikka Flanderin hallitus hyväksyi nitraatteja koskevan seitsemännen tarkistetun toimintaohjelman, tarvitaan lisätoimia liiallisten typpilaskeumien vähentämiseksi sekä maatalouden kestävyuden parantamiseksi.
- (33) Belgian työllisyysaste on alhainen (72,8 %, kun EU:n keskiarvo on 76,1 %), ja siinä on suuria eroja alueiden välillä. Muita heikommassa asemassa olevien ryhmien eli

²⁵ ”EU transport in figures: Statistical pocketbook” (tilastojulkaisu), 2024.

²⁶ FPS Finance (2024), ”Inventory of federal fossil-fuel subsidies”.

maahanmuuttajataustaisten, vähän koulutettujen, ikääntyneiden ja vammaisten osallistuminen työmarkkinoille on vähäistä. Belgia on vuonna 2025 toteuttanut merkittäviä työmarkkinauudistuksia, muun muassa rajoittanut työttömyysetuuskien keston kahteen vuoteen. Niiden vaikutus riippuu kuitenkin työvoiman aktivointitoimien tuloksellisuudesta. Lisäksi toimenpiteitä, joilla autetaan muita heikommassa asemassa olevia ryhmiä integroitumaan työmarkkinoille ja parannetaan julkisia työvoimapalveluja, on varaa parantaa. Tämän pitäisi myös auttaa erittäin alhaisen työssäkäyntiasteen kotitalouksissa asuvien henkilöiden suureen määrään sekä alueiden ja ryhmien välisiin työmarkkinatuloseroihin puuttumisessa. Vaikka avointen työpaikkojen osuus Belgiassa laski tasaisesti vuonna 2025, se on edelleen selvästi yli EU:n keskiarvon (3,8 %, kun se vuonna 2025 oli 2,1 %). Työvoimapula ja osaamisvaje ovat edelleen merkittäviä ongelmia erityisesti palvelualalla, ammattilaispalvelujen, tieteen ja tekniikan aloilla sekä terveydenhuollon, rakentamisen ja tieto- ja viestintätekniikan kaltaisilla aloilla, jotka ovat kaikki tärkeitä tulevaisuuden kilpailukyvyyn sekä vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta. Täydennys- ja uudelleen koulutus voisivat vähentää osaamisen kohtaanto-ongelmaa, mutta aikuisten osallistuminen koulutukseen on vähäistä (osallistumisaste oli 34,9 % vuonna 2022, kun EU:n keskiarvo oli 39,5 %), erityisesti muita heikommassa asemassa olevien ryhmien keskuudessa.

- (34) Koska inhimillisellä pääomalla on ratkaiseva rooli unionin kilpailukyvyyn ja strategisen riippumattomuuden parantamisessa, neuvosto suositti vuonna 2026, että jäsenvaltiot toteuttavat toimia, joilla vastataan kiireellisesti inhimilliseen pääomaan liittyviin, kilpailukykyä haittaaviin rakenteellisiin haasteisiin osaamisen ja koulutuksen osa-alueilla. Belgialle osoitetuilla vuoden 2026 maakohtaisilla suosituksilla voidaan myötävaikuttaa inhimillistä pääomaa unionissa koskevan neuvoston suosituksen noudattamiseen.
- (35) Lasten ja nuorten perustaidot (lukutaito, matematiikka ja luonnontieteet) ovat kansainvälisten arviointien mukaan heikentyneet pitkällä aikavälillä kaikissa kolmessa kieliyhteisössä (flaami, ranska ja saksa). Vaikka flaamin- ja ranskankielisissä yhteisöissä ollaan toteuttamassa laajamittaisia opetussuunnitelmauudistuksia, joissa keskitytään perustaitoihin, sosioekonomiseen asemaan ja maahanmuuttaja-asemaan liittyvää koulutusvajetta esiintyy edelleen ja sitä pahentaa se, että eri koulutuspoluille eriydytään jo varhain ja luokalle jääminen on yleistä. Työssäoppimisen lisääminen voisi lisätä keskitason ammatillisen koulutuksen työmarkkinarelevanssia. Luonnontieteiden, matematiikan, tekniikan ja teknologia-alan (STEM) sekä tieto- ja viestintätekniikan (ICT) alan opiskelijamäärien lisääminen kaikilla tasoilla, erityisesti naisopiskelijoiden osalta, voisi auttaa vastaamaan työmarkkinoiden kysyntään. Toimenpiteitä opettajapulan ratkaisemiseksi toteutetaan parhaillaan, mutta Belgiassa opettajilla on edelleen vaikeuksia päästä osallistumaan hyödylliseen ammatilliseen oppimiseen ja he kokevat itsensä aliarvostetuiksi yhteiskunnassa. Julkiset koulutusmenot Belgiassa ovat EU:n korkeimpia. Tämä johtuu mahdollisesti siitä, että oppilaita on opettajaa kohden vähemmän kaikkien kieliyhteisöjen oppilaitoksissa ja lakisääteinen opetusaika on suhteellisesti lyhyempi. Koulutusjärjestelmän pirstaleisuuden vähentäminen voisi lisätä varojen käytön tehokkuutta ja auttaa ratkaisemaan rakenteellisia haasteita.
- (36) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2026, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimia vuonna 2026 annetun, euroalueen

talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Belgialle annettava suositus 1 auttaa noudattamaan ensimmäistä ja toista euroalueen suositusta, suositus 2 auttaa noudattamaan neljättä euroalueen suositusta, suositus 3 auttaa noudattamaan seitsemättä ja yhdeksättä euroalueen suositusta, suositus 4 auttaa noudattamaan seitsemättä euroalueen suositusta ja suositus 5 auttaa noudattamaan viidettä euroalueen suositusta,

SUOSITTAA, että Belgia toteuttaa vuosina 2026 ja 2027 toimia, joilla se

1. pitäytyy edelleen neuvoston 20 päivänä kesäkuuta 2025 suosittamissa nettomenojen enimmäiskasvuprosenteissa liiallisen alijäämän tilanteen päättämiseksi ja hyödyntää samalla mahdollisuutta kasvattaa puolustusmenoja kansallisen poikkeuslausekkeen salliman joustavuuden nojalla; vahvistaa puolustusmenoja ja -valmiutta ja varmistaa samalla varainkäytön tehokkuuden sekä mukauttaa talousarviota asteittain rakenteellisesti suurempien puolustusmenojen ylläpitämiseksi; varmistaa, että energian hintojen nousun vaikutusten lieventämiseksi toteutettavat toimenpiteet ovat väliaikaisia, haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien suojelemiseen kohdennettuja ja energiaintensiivisten yritysten tarpeita vastaavia sekä energiansäästökannustimet säilyttäviä, varmistaen samalla, että niistä julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset ovat sopusoinnussa EU:n finanssipolitiikan kehysten puitteissa tehtyjen sitoumusten kanssa; toteuttaa neuvoston 20 päivänä kesäkuuta 2025 suosittaman pidennetyn sopeutuskauden perustana olevan uudistusten ja investointien kokonaisuuden; parantaa julkisten menojen tehokkuutta, virtaviivaistaa hallintorakenteita ja vahvistaa koordinoitua liittovaltion kaikkien tasojen välillä; parantaa pitkäaikaishoitojärjestelmän kustannustehokkuutta;
2. varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteutettujen uudistusten ja investointien jatkuvuuden; tehostaa toimia koheesipolitiikan ohjelmien täytäntöönpanemiseksi hyödyntäen tarvittaessa varojen uudelleenkohdentamista strategisiin painopisteisiin väliarvioinnin yhteydessä ja koheesipolitiikan säännöstön tarjoamia joustomahdollisuuksia;
3. yksinkertaistaa ja parantaa sääntelyä sekä vähentää hallinnollista raskautta muun muassa yksinkertaistamalla lupamenettelyjä ja poistamalla palvelualan sääntelyesteitä, jotta parannetaan liiketoimintaympäristöä ja liiketoiminnan dynaamisuutta, samalla kun puututaan alueellisiin eroihin; lisää innovaatioiden levittämistä kohdentamalla julkista T&K-tukea yrityksille, joilla on suurin kasvupotentiaali, sekä helpottaa scale-up-yritysten rahoituksen saantia;
4. vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista kautta linjan muun muassa parantamalla rakennusten energiatehokkuutta ja lisäämällä teollisuuden kannustimia luopua hiilestä; toteuttaa toimenpiteitä kestävä liikenteen käytön ja tarjonnan lisäämiseksi ja maanteiden ruuhkautumisen torjumiseksi; vauhdittaa verkkoinfrastruktuurin parantamista ja uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa yksinkertaistamalla lupamenettelyjä edelleen, samalla kun puututaan alueellisiin eroihin, sekä edistää kysyntäpuolen joustavuutta ja varastointia: poistaa vaiheittain fossiilisten polttoaineiden tuet erityisesti liikenteen ja lämmityksen aloilla muun muassa siirtämällä valmisteveroja sähköstä fossiilisiin polttoaineisiin; toteuttaa lisätoimia kestävä maatalouden edistämiseksi parantamalla veden laatua ja vähentämällä liiallisia typpilaskeumia;
5. puuttuu työvoimapulaan ja osaamisen kohtaanto-ongelmiin; vahvistaa aktiivisen työmarkkinapolitiikan vaikuttavuutta ja parantaa sen kohdentamista, jotta muita heikommassa asemassa olevat ryhmät voidaan integroida työmarkkinoille paremmin

ja jotta voidaan puuttua alueellisiin eroihin; parantaa koulutusjärjestelmien tuloksellisuutta ja yhdenvertaisuutta ja lisää niiden työmarkkinarelevanssia erityisesti tieto- ja viestintätekniikan alalla sekä STEM-aloilla; jatkaa uudistuksia opettajan ammatin houkuttelevuuden parantamiseksi kehittämällä joustavampia ja houkuttelevampia urapolkuja ja koulutusta opettajille.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*